

Tønsberg kommune

JournalpostID 08/7605

Saksbehandler:
Pål Thalmann, telefon: 33 34 80 65
Rådmannen

Forvaltningsreformen - høringsnotat om forslag til nye oppgaver til det regionale folkevalgt nivået

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for finans, plan og næring	07.04.2008	038/08
Bystyret	16.04.2008	045/08

Rådmannens innstilling

1. Tønsberg bystyre har tidligere uttalt at den fremtidige organiseringen av forvaltningsnivåene bør basere seg på en to-nivåmodell – med klar ansvars- og oppgavefordeling mellom større generalistkommuner og staten. Dette **primærstandpunkt**et opprettholdes.

07.04.2008 Utvalg for finans, plan og næring

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling enst. vedtatt.

Etter dette fremmer FPN slik innstilling for bystyret:

FPN-038/08 Vedtak:

1. Tønsberg bystyre har tidligere uttalt at den fremtidige organiseringen av forvaltningsnivåene bør basere seg på en to-nivåmodell – med klar ansvars- og oppgavefordeling mellom større generalistkommuner og staten. Dette **primærstandpunkt**et opprettholdes.

16.04.2008 Bystyret

Møtebehandling:

Oppegård foreslo på vegne av Krf. og SP:

Tønsberg bystyre går inn for at den fremtidige organiseringen av forvaltningsnivåene skal basere seg på en tre-nivåmodell – med en klar ansvars og oppgavefordeling mellom de ulike nivåene.

Ved alt.vot. ble innstillingen fra FPN vedtatt med 31 mot 8 stemmer gitt forslaget fra Oppegård. Etter dette har bystyret fattet slikt vedtak:

BY-045/08 Vedtak:

1. Tønsberg bystyre har tidligere uttalt at den fremtidige organiseringen av forvaltningsnivåene bør basere seg på en to-nivåmodell – med klar ansvars- og oppgavefordeling mellom større generalistkommuner og staten. Dette **primær**standpunktet opprettholdes.

Kortversjon – hva saken gjelder:

Bystyret har sendt høringsuttalelser om Forvaltningsreformen i sak 14/05 - Sterke regioner - forslag til ny regioninndeling av Norge og i sak 51/07 - St.meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn - regional framtid med følgende vedtak (i sak 51/07): *"Tønsberg bystyre har tidligere vedtatt (sak 014/05) at den fremtidige organiseringen av forvaltningsnivåene bør basere seg på en to-nivåmodell – med klar ansvars- og oppgavefordeling mellom større generalistkommuner og staten. Dette primærstandpunktet opprettholdes."*

Kommunal- og regionaldepartementet har nå sendt ut et nytt høringsnotat: "Forvaltningsreformen – høringsnotat om forslag til nye oppgaver til det regionale folkevalgte nivået" med høringsfrist 30.april 2008. Det tas sikte på å legge frem en samlet proposisjon til Stortinget høsten 2008.

Vedlegg:**Dokumenter i saksmappen:**

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	26.02.2008	Det kongelige kommunal- og regionaldepartementet	Forvaltningsreformen - høringsnotat om forslag til nye oppgaver til det regionale folkevalgte nivået

Innledning/bakgrunn:

Kommunenes Sentralforbund (KS inviterte høsten 2004 til høring på KOU 2004:1 "Sterke regioner – forslag til ny regioninndeling av Norge". Samtidig inviterte også Krd til høring på distriktskommisjonens utredning: NOU 2004:19: "Livskraftige distrikter og regioner". Begge høringene tok for seg den fremtidige forvaltningsmessige oppgavefordelingen og organiseringen av Norge og kunne grovt sett deles i 3 aktuelle hovedtemaer.

1. Hvor mange forvaltningsnivåer vi skal ha: 2-nivå modell med færre og større kommuner og statlig nivå. 3-nivå modell med kommuner, regioner og stat. Begge modellene forutsatter avvikling av de nåværende fylkeskommunene.
2. Høringene tok også for seg prinsipper for valg av enheter. De tre bærende prinsippene var størrelse (geografi), funksjonalitet og identitet.
3. Ansvars- og oppgavefordeling mellom nivåene var det tredje hovedtemaet.

Tønsberg bystyre sendte i sak 14/05 denne høringsuttalelsen:

1. *Med bakgrunn i ovennevnte vurderinger – og under forutsetning av større kommuner og endret kommunestruktur – finner rådmannen det ikke naturlig å ta utgangspunkt i en 3-nivåmodell for framtidig organisering av forvaltningsnivåene.*
2. *Som følge av ovennevnte tilråd rådmannen å avvente hvorvidt man skal tilhøre en region bestående av 5 – 7 eller 9 regioner.*

KS sendte deretter ut et høringsdokument: "Sterke regioner, premisser, oppgaver og inndeling ved en forvaltningsreform" der bystyret avga følgende uttalelse i sak 46/06:

1. *Primært ønsker Tønsberg kommune en forvaltningsreform som innebærer nedlegging av dagens fylkeskommune og rendyrking av en 2-nivåmodell for den fremtidige offentlige forvaltningen i Norge.*
2. *"Nærhetsprinsippet" legges til grunn, noe som betyr at offentlige oppgaver skal løses på lavest mulig effektive nivå. Flest mulig oppgaver delegeres til primærkommunen. Dette må vurderes opp mot prinsippet om generalistkommuner.*

3. *Nye regioner må ikke ta form av overkommuner til primærkommunene. Kommunene må få langt større ansvar, herunder endelig vedtaksmyndighet, for arealforvaltning, næringsutvikling og stedsutvikling.*
4. *Sette et kritisk søkelys på det store antallet statlige regionale institusjoner med betydelig innvirkning på det lokale, regionale og nasjonale demokratiet.*
5. *Forvaltingsreformen må føre til at offentlig forvaltning forenkles, rasjonaliseres og effektiviseres. Dette innbefatter også oppgaver som tilligger regional og statlig sektorpolitikk.*
6. *Fylkesmannsembetenes rolle i forvaltningssystemet må gjennomgås.*

På bakgrunn av denne høringen la Kommunal- og regionaldepartementet i desember 2006 frem St.meld. nr. 12 (2006-2007) *Regionale fortrinn - regional framtid* der oppgaver og forslag til alternative regionsmodeller ble skissert. Bystyret opprettholdt i sak 51/07 sitt tidligere prinsippvedtak:

Tønsberg bystyre har tidligere vedtatt (sak 014/05) at den fremtidige organiseringen av forvaltningsnivåene bør basere seg på en to-nivåmodell – med klar ansvars- og oppgavefordeling mellom større generalistkommuner og staten. Dette primærstandpunktet opprettholdes.”

Stortinget behandlet St.meld. nr. 12 (2006-2007) 10.mai 2007 og flertallet i Kommunal- og forvaltningskomiteen ga i hovedsak sin støtte til regjeringens målsetting for reformen. Regjeringen tar ikke stilling til antall regioner, noe som trolig innebærer at dagens fylkesinndeling vil bestå ("forsterket fylkesmodell"). I det følgende følger en oppsummering av oppgaver som foreslås overført til regionalt folkevalgt nivå.

Faktagrunnlag:

Oppsummering av oppgaver som foreslås overført til regionalt folkevalgt nivå.

Oppgaver på Fiskeri- og kystdepartementets område

Regionene vil få ansvar for tildeling av alle ordinære akvakulturtillatelser på aktørnivå innenfor egen region, klarering av lokaliteter samt å fremme eventuelle innsigelser på vegne av havbruksinteresser til kommunale (kystsone)planer.

Oppgaver på Kunnskapsdepartementets område

Enkelte oppgaver innen informasjon, veiledning og kvalitetsutvikling som fylkesmennene utfører på grunnopplæringsområdet skal overføres til regionene. Hvilke konkrete oppgaver regionene kommer til å ivareta vil bl.a. avhenge av hvilke statlige satsingsområder som defineres framover. Dagens oppgaver er knyttet til nasjonalt kvalitetsvurderingssystem, kvalitetsutvikling, kompetanseutvikling samt informasjon og veiledning til kommuner, eiere av friskoler og allmennheten om innhold, prinsipper og mål i den nasjonale utdanningspolitikken. Regionenes funksjon foreslås nedfelt i en generell bestemmelse i opplæringsloven. Regionenes oppgaver vil bli definert nærmere gjennom forskrift eller på annen måte.

Regionene får et generelt ansvar for å sørge for at det finnes et tilbud av godkjent fagskoleutdanning i regionen, som tar hensyn til lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov innenfor prioriterte samfunnsområder. Regionene vil stå fritt til å avgjøre om fagskoletilbudet i regionen skal realiseres i egen regi eller gjennom

finansiering av private tilbydere. Fagskoleloven må endres for å ivareta dette.

Oppgaver på Kultur- og kirkedepartementets område

I Innst. S. nr. 166 (2006-2007) forutsettes det bl.a. at "regionene bør få det fulle ansvaret for å forvalte spillemidlene til kulturbygg og til lokale og regionale idrettsanlegg". En slik endring vil kunne få konsekvenser for fordelingssystemet, og må derfor ses i sammenheng med en varslet gjennomgang av kriteriene for fordeling av spillemidler til idrettsanlegg. Dette arbeidet vil trolig være ferdigstilt medio 2009.

Oppgaver på Landbruks- og matdepartementets område

Regjeringen har gjennom hele prosessen hatt som utgangspunkt at det skulle skje betydelige oppgaveoverføringer både på miljøvern- og landbruks- og matområdet. St.meld. nr. 12 (2006-2007) la til grunn at de fleste oppgavene fra disse sektorene skulle overføres, men at det imidlertid skulle vurderes nøye i hvert enkelt tilfelle og skje på en måte som sikret mulighetene til å nå nasjonale politiske mål og internasjonale forpliktelser på områdene. Dette vektla også Stortinget i sin behandling av saken, jf. Innst. S. nr. 166 (2006-2007).

I forbindelse med gjennomgangen av oppgavene på miljøvernområdet har Regjeringen besluttet at forvaltningsansvaret for områdevernet skal avgjøres som en del av arbeidet med ny naturmangfoldlov som etter planen skal legges fram i løpet av 2008.

Spørsmål om overføring av forvaltningen på landbruksområdet må etter Regjeringens syn ses i sammenheng med den løsning som velges for overføring av forvaltningen på miljøområdet.

Oppgaver på Miljøverndepartementets område

Det er foretatt en gjennomgang av fylkesmannens oppgaver på miljøområdet, i samsvar med det som ble varslet i stortingsmeldingen. Oppgaveporteføljen i fylkesmannens miljøvernavdeling er knyttet til forvaltningsoppgaver etter forurensningsloven, naturvernloven, vannforvaltningsforskriften, forvaltning av både høstbare og truede/sårbare arter, jakt- og fiske samt allment friluftsliv. Dessuten har fylkesmannen en rekke oppgaver tilknyttet klagebehandling, innsigelse til arealplaner, tilsyn og kontroll. De sistnevnte oppgavene er ikke aktuelle for overføring til folkevalgte regioner. Fylkesmannens oppgaver knyttet til bevaring av innlandsfisk/høstbare viltarter og jakt/fiske på disse artene samt oppgaver med å tilrettelegge og ivareta allment friluftsliv skal overføres til regionene. Det samme gjelder vannregionmyndighet etter forskrift om vannforvaltning. Slik myndighet er nå lagt til 9 av fylkesmannsembetene. Vannforvaltningsforskriften må endres som følge av denne omleggingen. I tillegg får regionene en styrket rolle i regional planlegging og i forhold til klimautfordringen.

Oppgavene tilknyttet forurensningsfeltet forutsettes beholdt hos fylkesmennene siden det arbeides med en omlegging fra enkeltkonsesjoner til forskriftsfestede standardkrav, noe som innebærer at fylkesmannens oppgaver i hovedsak blir å føre tilsyn med aktørene. Fylkesmennene skal også fortsatt ha ansvaret for regionale oppgaver innen truede og sårbare arter (bl.a. rovvilt).

Spørsmålet om plassering av forvaltningsansvaret for områdevernet er utsatt og skal avgjøres som en del av arbeidet med ny lov om naturmangfold. Denne skal etter planen legges fram for Stortinget i løpet av 2008. Loven skal sikre at hensynet til ulike deler av naturvernet ivaretas.

Oppgaver på Nærings- og handelsdepartementets område

Innovasjon Norge skal videreføres som et nasjonalt særlovsselskap med kontorer regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Regionene skal samlet eie inntil 49 % av selskapet. Dette vil bli tatt inn i loven om Innovasjon Norge. Regionene forutsettes å ha like stor eierandel hver, totalt 9,6 mill. kroner (statens innskudd skal fortsatt være 10 mill. kr.) En slik endret eierstruktur krever flere lovendringer av overordnet karakter, mens vedtektene skal inneholde de mer detaljerte bestemmelsene.

Oppgaver på Samferdselsdepartementets område

Flere spørsmål tilknyttet samferdsel er vurdert. Når det gjelder framtidig ansvar for kjøp av persontransport med tog, vil det ikke bli gjort generelle endringer i dagens organisering av kjøpperollen. Samferdselsdepartementet vil likevel bruke sine virkemidler på jernbaneområdet slik at det blir lagt til rette for gode, integrerte kollektivløsninger lokalt/regionalt. Regionene skal trekkes aktivt inn i dette arbeidet. Som en oppfølging av St.meld. nr. 31 (2006-2007) *Åpen, trygg og skapende hovedstadsregion - Hovedstadsmeldingen*, skal det vurderes nærmere hvordan regionale myndigheter kan få en sentral rolle i kjøp av persontransport med tog i Oslo-regionen.

Det er utarbeidet forslag til prinsipper for klassifisering av stamveier og (fremtidige) regionale veier. Statens bevilgninger til de nye regionvegene skal inngå i rammetilskuddet. Endelig klassifisering og fordeling av midler vil bli nærmere utredet og avgjort etter at tallet på regioner er avklart. Omfanget av statlige føringer og konkrete forslag om

lovendringer vil også bli utredet etter at antallet regioner er bestemt. Saken vil bli presentert for Stortinget så snart som mulig etter dette.

Ut fra de foreslåtte kriteriene vil regionene i en forsterket fylkesmodell ha ansvaret for ca. 80 pst av det offentlige vegnettet (utenom kommunalt vegnett). Ved store regioner vil kriteriene medføre at litt flere av øvrige riksveger blir overført til regionene. Når det gjelder behov for statlige føringer vil disse særlig være knyttet til enhetlig standard for drift, vedlikehold og investeringer, trafiksikkerhet, beredskap og Forsvarets behov.

Ved forsterket fylkesmodell skal Statens vegvesen beholdes samlet, men enkelte oppgaver innen planlegging etter plan- og bygningsloven og konkret planlegging og drift av kollektivtransport overføres til fylkeskommunene. I en regionmodell vil hoveddelen av Statens vegvesen sine oppgaver kunne overføres til regionene, utenom fagområdene tunnel, bru/ferjekai, vegtrafikksentralene, transportanalyser, forskning og utvikling, internasjonalt arbeid og byggherreansvaret for stamveger, samt sentralfunksjoner innen fagområdene planlegging, trafikkdata, trafiksikkerhet, byggherre, geodata og miljø. Uansett modell for regional inndeling legger regjeringen til grunn at trafikant og kjøretøyområdet (omtalt som trafikkstasjoner i stortingsmeldingen) fortsatt skal være statlig. Regionene skal få sterkere innvirkning på lokalisering av trafikkstasjonene.

Valgordning

Regjeringen foreslår at den valgordningen som i dag gjelder ved valg til fylkesting skal danne utgangspunkt for og benyttes både i en forsterket fylkesmodell og i en regionmodell.

Rettslig grunnlag:

Kommuneloven, Valgloven, Inndelingsloven, Forsøksloven

Forholdet til kommuneplanen:

Flere av målene i kommuneplanen er aktuelle.

Vurderinger:

Slik rådmannen vurderer forslaget, legges det ikke opp til noen omfattende forvaltningsreform.

Hensikten med reformen var:

- Et forsterket folkestyre og demokrati på lokalt og regionalt nivå gjennom desentralisering av makt og myndighet og klar ansvarsdeling mellom forvaltningsnivåene.
- En mer samordnet og effektiv offentlig forvaltning ved at ulike sektorer ses i sammenheng innenfor den enkelte region.
- Verdiskaping og sysselsetting basert på lokale og regionale fortrinn og forutsetninger, som sikrer det framtidige grunnlaget for velferden i samfunnet.
- Effektiv ivaretagelse av nasjonale mål som for eksempel bærekraftig utvikling, likeverdige tjenestetilbud og rettssikkerhet for den enkelte.

De fremlagte forslagene oppfyller ikke , etter rådmannens oppfatning, reformens hensikt. Det er fortsatt mange uavklarte spørsmål både i forhold til ansvarsfordeling og samordning. De fleste forslagene konkluderer med behov for ytterligere utredninger. Evt. ny regioninndeling skal fortsatt basere seg på frivillighet. Hvis regjeringens forslag til ny regionsreform blir vedtatt fom 1.januar 2010, tyder mye på at dagens tredeling med stat-fylke-kommune i hovedtrekk vil bestå. Vestfold fylkeskommune har som kjent trukket seg ut av videre regionssamarbeid i BTV-regionen (Buskerud, Telemark, Vestfold). På bakgrunn av tidligere omfattende saksutredninger og bystyrets klare prinsipielle uttalelser, finner rådmannen det lite hensiktsmessig å foreta en ny områdegjennomgang.

Alternative løsninger:

Økonomiske konsekvenser:

Helse- og miljøkonsekvenser:

Konsekvenser for barn og unge:

Videre behandling:

Saken avsluttes i bystyret.

Tønsberg, 17.03.08

Trond Stenhaus
Rådmann

Pål Thalmann
plan- og utviklingsdirektør